

KOBİ'lerimiz için çözüm (II)

Aykut Göker

Son olarak 'sistemik yaklaşım'ın altını çizen Müfit Akyos, KOSGEB'le ilgili değerlendirmelerini şöyle sürdürdü:

“Sistemik yaklaşımdan kastım şu: KOSGEB, ulusal inovasyon sistemimizin önemli bir unsurudur. Bu sistemi oluşturan unsurların aldıkları önlemler birbirini desteklemeli. Aksi olursa sistem tökezler. KOSGEB, bu açıdan, sistemin diğer unsurlarını iyi okuyabilmeli ve tümleşik davranış normları geliştirebilmeli. Aslında bu da, daha önce değindiğim, vizyon ve misyonun yeniden belirlenmesi sürecinde yapılması gereken bir iş.

“Bütün dünyanın KOBİ'leri aynı sorunları yaşıyor; bu sorunlar karşısında benzer refleksler gösteriyor olabilirler; ama, yetenekleri aynı değil. Yerel farklılıkları var. Bu farklılığın altında yatan da kültürel farklılıklar. KOSGEB, KOBİ sorununu, önce bir kültür sorunu olarak görmeli. KOBİ'lere kültür taşımayı öne almalı. Bu kültür, girişimcilik kültürüdür, teknoloji ve inovasyon yönetimi, insan kaynakları yönetimi kültürüdür, kısacası **endüstriyel yönetim** kültürüdür. Bu kültürün enjekte edilebilmesi için, uygun toprağın bulunması ve hangi sektör, bölge ya da KOBİ kesimlerine öncelik verileceğinin belirlenmesi şart. Ama, eğer bu enjeksiyon, bundan sağlanacak yarar gösterilemezse, sürmez. KOBİ bu birikime sahip olunca bunun semeresini satışlarında yükselme biçiminde görebilmeli. Bu görülürse, diğer KOBİ'ler de kendiliklerinden bu enjeksiyonu talep edeceklerdir. Bunun için, kültürel eğitim faaliyetleriyle eş zamanlı olarak, KOBİ'lerin, pazarlama mekanizmalarını geliştirmeye, özellikle, dış pazarlar konusunda onlara rehberlik edecek mekanizmalar oluşturmaya yönelik programlar yürürlüğe konabilmeli. Pazarlamada destek sağlamayı bizzat KOSGEB yapsın demiyorum; yapması gereken, kendi dışında uygun mekanizmaların kurulmasında, geliştirilmesinde yol göstericiliktir. Konu yalnızca KOSGEB'in sorunu olarak görülmemeli; KOBİ'lerin dünya pazarlarına girmelerini kolaylaştıracak mekanizmaların kurulmasında, ulusal inovasyon sisteminin başka hangi unsurlarının rol almaları gerektiği belirlenerek, bunların da paralel önlemler almaları sağlanabilmeli.

“Ana sanayi (AS) kuruluşlarıyla küçük ve orta büyüklükteki yan sanayi (KOS) işletmeleri arasındaki ilişkiler üzerinde önemle durulmalıdır. KOSGEB, AS-KOS ilişkilerinden, KOS'ların teknoloji yeteneğini geliştirmede etkin bir araç olarak yararlanılmasını sağlayacak mekanizmalar geliştirilmesine katkıda bulunabilir.

“Yeni bir girişimci kuşağının alana çıkmasına ihtiyaç var. 'Girişimcilik', özellikle de yeni teknoloji alanlarındaki atılımlar, KOSGEB'in odaklanacağı konuların başında geliyor ve buna yönelik programları olması gerekiyor. KOSGEB, yetenekleri ve düşleri olanları yakalayabilmeli ve önlerini açmalı; yetenekleri olan ama düşleri sınırlı KOBİ'leri de, düş sınırlarını genişletmeye zorlayacak mekanizmalar geliştirebilmeli.

“Gelelim siyasî meseleye... Herkesin bildiği gibi, KOSGEB siyasî prim getirecek bir nokta olarak görülür ve bu nedenle de KOBİ'lerin finansman taleplerinin karşılanmasında genellikle popülizme kaçılır; zaman zaman bunun dozu kaçırılır. Aynı popülizmin uzantısı olarak, dünya pazarlarında iş görmeleri, bunun için de endüstriyel yönetim tekniklerini bilmeleri, teknolojik açıdan yenilikçi olmaları beklenen ya da bu tür nitelikler kazandırılmak istenen, KOBİ'lerde olması gereken normlarla geleneksel anlayış çerçevesindeki zanaatkârlığa özgü normlar birbirine karıştırılır; desteklemede fark gözetilmez. KOSGEB'in zaten sınırlı olan

kaynaklarıyla yaratılabilecek toplam fayda, bu popülist yaklaşımlar sonucu daha da azalmış olur. KOSGEB'in uyguladığı programların ardında elbette siyasî irade, siyasî kararlılık olmalıdır. Ama, siyasî iradenin, KOSGEB'te kendisini siyasî prim arayışı ve popülizm biçiminde dışa vurmasının önüne geçilebilmeli. Bunun çözümünün, KOSGEB'i, uzmanlığın esas alındığı, idarî ve malî özerkliğe sahip; uygulamalarında izlenebilir ve denetlenebilir bir kurum hâline getirmek olduğunu düşünüyorum.”

Müfit Akyos'un KOSGEB'le ilgili yaklaşımı bu. Kendisiyle, ulusal inovasyon sistemimizin KOBİ'lerle ilgili diğer kuruluşları üzerinde konuşmamızı sürdüreceğiz.

agoker@ttgv.org.tr

CBT, 12 Ocak 2002.